

2021/22-es tanévnyitó ünnepélyre
(20 éves évforduló kapcsán)

Tisztelt Rektor úr, tisztelt Elnökség, kedves Kollégák, kedves egykori és mostani Erdős iskolások!

A 2021/22-es tanév megnyitóján túl az Erdős program megalakulásának 20 éves évfordulóját is ünnepeljük. Ez a mérföldkő alkalom arra, hogy megemlékezzünk a program létrejöttéről, bemutassuk a mai diákoknak mit is jelent „Erdőspálos” diáknak lenni. Az évforduló jó alkalom arra is, hogy összegezzük eddigi munkánkat, értékeljük eredményeinket és felvázoljuk a program továbbfejlődésének lehetőségeit. A tehetséggondozó program megalakulásának bemutatását, a komplex program kiépítését néhány konkrét eseményhez kapcsolom, melyek magukban is tanulságosak lehetnek.

Az első momentum egy balatonberényi nyári matematika táborhoz kötődik: a 9. osztályos Megyeri Csaba tanítványom osztálya nevében kihívta az örök rivális zalaegerszegi Zrínyi Miklós Gimnázium matekos 9.-es osztályát egy KOMAL pontversenyre. Mindkét osztály 4-4 fővel versenyzett, az eredményre már nem emlékszem, nem is az a lényeg, hogy ki nyerte, de arra igen, hogy a négy tanítványomat (Megyeri Csaba, Békési Tamás, Rohonczy Viktória, Vajda Szabolcs) ettől a pillanattól kezdve nem kellett „noszogatnom” a pontversenyre. Folyamatosan nagy lelkesedéssel oldották a kitűzött feladatokat, és a 12. év végén Csaba megnyerte az F pontversenyt (abban az időben Gy és F feladatok voltak). Ez megtanított arra is, hogy a diákok kezdeményezései, lelkesedésük hatékonyabb minden tanári ráhatásnál.

A második lépés szinte következik az elsőből. Sok helyen működtek és működnek tehetséggondozó szakkörök, ahol a foglalkozás után mindenki hazamegy. Ha nagyon motivált a tanuló, elmélkedik az új ismereteken, megoldja a szorgalmi feladatokat és várja a következő foglalkozást. Néhány, a matematikai tehetséggondozásban eredményes kollégával elemezve a lehetőségeket felmerült bennünk az a gondolat,

hogy ezt az utat, amit a diák egyedül jár végig, a hétvégére kiterjesztett összefüggő programmal megpróbáljuk érdekesebbé tenni. A nyári egyhetes matematika táborokban szerzett tapasztalatokra alapozva született meg az elgondolás, hogy egy-egy hétvégére elvisszük valahova matematika iránt érdeklődő, motivált diákokat, hogy ott a matematikai tehetséggondozásban eredményes és nagy tapasztalatokkal rendelkező kollégák foglalkozzanak velük. A plusz hozadéka ezeknek a közös hétvégéknek az azonos érdeklődésű tanulók között kialakult barátságok, egymás közötti szakmai beszélgetések, versengések, amik a szakmai tudásuk mélyítésén túl a személyiségük fejlődését is elősegítette. Így kerültek a „batthyányis” diákok Pécsre, majd bővült a kör a kaposváriakkal, a bonyhádiakkal, akik hozták magukkal a nagy tudású tanáraikat is. A szabadidőben egy-egy a diákok érdeklődését felkeltő témáról előadást tartottunk. Lenyűgöző volt, és máig maradandó élményem az akkor 8. osztályos Jesch Dávid tanítványom fekete lyukról tett megjegyzései, tudása.

A harmadik elem egy véletlen találkozás volt. Amikor Nagykanizsán megalakult a Pannon Egyetem (akkor még Veszprémi Egyetem) kampusza és beindult a műszaki informatikai képzés, a tanévnyitót követő vacsoránál az ültetésnél Friedler Ferenc professzor úr mellé kerültem, aki megkérdezte, hogy mivel foglalkozom. Matematikai tehetséggondozással – mondtam, és elmeséltem az előbb említett kezdeményezésünk. Jött az újabb kérdése: Meg tudnád oldani dunántúli keretek között? Igen – mondtam. Mennyi idő alatt? 3 hónap alatt. És ennyi idő alatt tényleg beintegrálódott a program az egyetem keretei közé és azóta is szoros együttműködésben, egymás segítségével működik az Erdős Pál Matematikai Tehetséggondozó. Az iskola szó elmaradt már, mert többen szó szerinti iskolának gondolták programot és kérték tőlünk az OM azonosítót.

A következő mérföldkő, az alföldi helyszín életre hívása volt. Először Kecskeméten, majd Szolnokon végül Miskolcon is elindult a program. Jelenleg a miskolci egyetem fogadta be a keleti régió és határon túli magyar diákoknak szóló programot

Mielőtt bárki feltenné a kérdést, hogy miért jó ez az együttműködés az egyetemnek, a válasz egyszerű: Pannon Egyetem Műszaki Informatikai Kara felismerte azt a tényt,

hogy a műszaki és természettudományok iránti érdeklődés csökkenése erősen veszélyezteti a kutatók, a jól képzett mérnökök és magasan képzett oktatók utánpótlását. Az elmúlt 20 év bizonyítja, hogy ilyen értelemben is sikeres volt az Erdős program. Az együttműködésünket megpróbáljuk az egész egyetemre, azaz minden karra kiterjeszteni.

A program sikerének egyik titka az érdeklődő, tehetséges diákok mellett a „tanári kar”. Szerencsére igazi pedagógusokat, kiváló szakembereket sikerült megnyerni a programnak. Nyolcan Rátz Tanár Úr Életmű Díjjal, ketten a Tehetség Szolgálatáért Életmű Díjjal rendelkeznek, és minden tehetséggondozó megkapta a Bonis Bona- A nemzet tehetségeiért Díjat, és az egyik legnívósabb matematika tanároknak adható szakmai díjat, a Beke Manó díjat. Köszönet a kollégáknak, akik évente 6 hétvégéjüket feláldozzák, hogy átadják a tudásuk legjavát a fiataloknak, és szakmai életútjukkal, hivatásuk iránti elkötelezettségükkel példát is mutatnak. A program sikeres továbbvitelének kulcsa a tanári kar folyamatos fiatalítása. A jelenlegi matematika tanári utánpótlást látva ez nem könnyű feladat. Köszönet a kollégáknak, akik saját iskolájukban általuk mentorált kollégákat megnyerik az ügynek. Szerencsére ma is vannak elhivatott tanár kollégák, és bízom benne, hogy a fokozatosság elvét betartva, zökkenőmentesen megtörténik a váltás és továbbiakban is betölti komoly feladatát a tehetséggondozásban a program. Az iskolai matematika-oktatás minőségét veszélyeztető folyamatokat látva az Erdős program létjogosultsága megkérdőjelezhetetlen.

Miután az ünnepi megemlékezés egyben a tanévnyitást jelent, szeretném röviden értékelni az elmúlt tanévet. Nagy kihívás volt a jelenléti oktatást helyettesítő online oktatásra történő átállás. Itt is szeretném megköszönni a kollégák áldozatos munkáját, a technikai és szakmai megvalósításban nyújtott segítségüket, de köszönet illeti a tanulók példamutató együttműködését is. Ennek a nehéz időszaknak is van tanulsága. Azt tapasztaltuk, hogy több tanuló kapcsolódott be, mint a jelenléti oktatás esetén. Ennek egyik oka nyilván az, hogy egyes családok a hétvégi szállás és étkezési költségeit nem mindig tudják vállalni. Az elmúlt év sikerét a tanulmányi versenyeken elért eredmények is alátámasztják. Példaként az Arany Dániel Matematika Versenyen

és az OKTV II. kategóriában elért első helyezéseket emelem ki. Németh Márton (Nagykanizsa) az Arany Dániel Matematika Versenyen, Jánosik Máté (Győr), Mácsai Dániel (Keszthely), Tóth Bálint (Kaposvár) az OKTV II. kategóriában lett első. Azzal, hogy visszatérhettünk a jelenléti oktatásra megnőtt az érdeklődés a veszprémi csoport iránt, 33 középiskolából 151-en regisztráltak, sajnos csak 116 diákot tudtunk fogadni a szűk szálláskapacitás miatt. Reméljük, hogy ez is mihamarabb megoldódik. A járványhelyzet miatt nem látunk világosan előre, de ha szükséges, akkor ismét átállunk az online oktatásra.

Zárásként szeretném megköszönni Friedler Ferenc professzor úrnak az Erdős iskola alapításában és a szakmai program kidolgozásában való együttműködését, Tuza Zsolt professzor úrnak a szakmai patronálását. Köszönetünket fejezzük ki az egyetem jelenlegi vezetésének, Gelencsér András rektor úrnak, Csillag Zsolt kancellár úrnak és Hartung Ferenc professzor úrnak az együttműködés még szorosabbá tételében végzett törekvésüket, munkájukat.